Biuletyn
Polonistyczny

17.07.2017
Data wydarzenia: 16.11.2017 - 17.11.2017

Być artystą i mówić o artyście. W kręgu problematyki artystowskiej w niemieckich i polskich tekstach kultury

Typ wydarzenia: Konferencja
Miejscowość: Katowice
Organizatorzy: Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka UŚ, Uniwersytet Śląski w Katowicach
Grupy docelowe: Doktoranci, Samodzielni Pracownicy Naukowi, Doktorzy

---

Zdefiniowanie pojęcia ‚artysta' (w niemieckojęzycznym kręgu kulturowym słowo ‚Künstler' oznacza człowieka tworzącego kreatywnie dzieła sztuki, w szerokim tego słowa znaczeniu), określenie jego pozycji w polu sztuki nie jest łatwym przedsięwzięciem. Postać artysty pociąga za sobą cały kompleks zróżnicowanych problemów, począwszy od indywidualnych uwarunkowań osobowości twórcy, poprzez czynniki wpływające na jego rozwój, często ambiwalentną kwestię talentu jako specjalnego daru lub też przekleństwa; analiza tej postaci opiera się niemal zawsze na relacji artysta a społeczeństwo i stosunku do własnej twórczości. Mnogość zagadnień nie ułatwia dotarcia do odpowiedzi i implikuje ich subiektywizm.

Artyści pojawiają się w literaturze niemieckiej od drugiej połowy XVIII wieku. Oświeceniowa filozofia i w jej następstwie nowy styl życia otworzyły przed nimi możliwości emancypacji, uwalniając od przywiązania do tradycji, stopniowo także, jak zauważa Lothar Pikulik – od odpowiedzialności. Swe siły zaczęli czerpać z przekonania o własnej wartości, o drzemiących w nich pokładach genialności, które pozwalały kształtować i interpretować świat na własny sposób. Propagowaną w drugiej połowie XVIII wieku estetykę geniusza, typ „second makera" (A. Shaftesbury), wyparł niebawem romantyzm, usuwając w cień kult artysty-geniusza, i zastąpił go apoteozą sztuki, wyobrażeniem o istnieniu stanu absolutu ducha, który nie ma początku ani końca, a do którego dostać się można tylko poprzez sztukę. Stanowisko romantyków prowadzi artystę do wyobcowania, do braku akceptacji samego siebie i niemożności odnalezienia się w społeczeństwie. Typ outsidera, który zagości na dobre w literaturze niemieckiej od końca XIX wieku, inspirując takich twórców, jak Rainera Marię Rilkego, Stefana Georgego czy Hermanna Hessego, znalazł swoje ukoronowanie w „człowieku będącym jednocześnie poetą, myślicielem, Bogiem, uosobieniem miłości i władzy" (F. Nietzsche). Tworząc swój typ twórcy, Nietzsche pożegnał się już na dobre z artystą

minionych epok, z artystą w stylu Goethego i romantyków, bo w jego koncepcji sztuki brak było miejsca na utopię, na Novalisowskie marzenia o „złotej epoce”, o świecie „po tamtej stronie”. Nietzschański artysta, za którego filozof sam się uważał, działał w teraźniejszości i był panem samego siebie.

Dwa paradygmaty artysty dominujące w kulturze niemieckiej od ponad dwóch ostatnich stuleci: faustowski – tworzący dzieła z myślą o innych – i nietzscheański – dla siebie, ulegają dekonstrukcji wraz z pojawieniem się artysty postmodernistycznego, który wyznacza zupełnie nowe kierunki rozwoju.

Uczestnicy konferencji będą się zastanawiać nad następującymi kwestiami:

- czy wraz ze śmiercią podmiotu nastąpiła także śmierć samego artysty,

- czy wobec faktu, że opowiedziano już wszystkie wielkie historie, postmodernistyczny twórca rzeczywiście skazany jest na renarrację i poruszanie się w przestrzeni intertekstualnej gry,

- czy może samo pojęcie artysty wymaga redefinicji, a jeżeli tak, jakie kryteria winny lec u jej podstaw?

W oparciu o teksty kultury niemieckiej lub/i polskiej od drugiej połowy XVIII wieku aż po czasy współczesne przedmiotem naukowego (ukierunkowanego komparatystycznie) namysłu uczynione zostaną w szczególności **następujące zagadnienia:**

- stan badań: przegląd narzędzi oraz pozycji badawczych,
- artysta współczesny wobec tradycji,
- artysta współczesny: kim jest?,
- czy istnieje mitologia artysty współczesnego?,
- wyobrażenia o artyście w ujęciu komparatystycznym,
- rola artystycznych przyjaźni,
- artysta wobec systemów/władz/zagrożenia wolności twórczej,
- Künstlerroman: problemy definicji, ewolucja gatunku,
- artysta w kulturze niemieckiej i polskiej – studia porównawcze,
- implementacja teorii socjologicznych, estetycznych i antropologicznych w badaniach literaturoznawczych, oscylujących wokół problematyki artystowskiej,
- artysta versus artystka: dyskurs artystowski w ujęciu genderowym,
- w jakim celu mówić dzisiaj o artyście? Nowe wyzwania i perspektywy badawcze.

Językami obrad będą języki niemiecki i polski. Opłata konferencyjna wynosi 250 zł. Zgłoszenia chęci udziału w konferencji należy przesyłać do 15 maja drogą elektroniczną na adres e-mail: konferencja-artysta@wp.pl.

Data zgłaszania prelegentów: 15.05.2017 21:30
Do pobrania:

- byc_artysta_i_mowic_o_artyscie.doc

Słowa kluczowe: artysta, artystyka